

คู่มือการดำเนินงาน

กองทุนชุมชน

Community Development
Financial Organization
Cookbook

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565

Change for Good

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจที่สำคัญคือ การพัฒนาทุนชุมชน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทุนชุมชน ให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล ภายใต้แนวคิดกองทุนชุมชนเป็นแหล่งทุนที่เกิดจากการบริหารจัดการ โดยคนในชุมชน สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของ คนในชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้ชุมชน พึ่งตนเองได้ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จึงได้จัดทำ คู่มือ การดำเนินงานกองทุนชุมชน (Community Development Financial Organization Cookbook) สำหรับพัฒนาการขึ้นเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนชุมชน กับ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ กองทุนชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริม สนับสนุน ให้คน ในชุมชนมีโอกาเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ พึ่งพาตนเอง และสามารถส่งผลให้ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมต่อไป

❤️ คณะผู้จัดทำ ❤️
พฤษภาคม 2563

❤️ สารบัญ ❤️

“ทำความรู้จัก สทอ. กัน”

1

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- 3 การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 7 การตรวจบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 8 โครงข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 10 กิจกรรมเครือข่าย (ธุรกิจชุมชน)
 - 12 - ศูนย์สาธิตการตลาด
- 13 การจัดสวัสดิการจากทุนชุมชน
- 16 การออมเชิงคุณภาพ (ออมสร้างสุข)
- 18 การประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 20 แนวทางปฏิบัติการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 24 การจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินประชาชน

โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)

- 26 การดำเนินงานแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)
- 30 การประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)
- 32 แนวทางปฏิบัติการดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนเรื่องร้องเรียนโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)

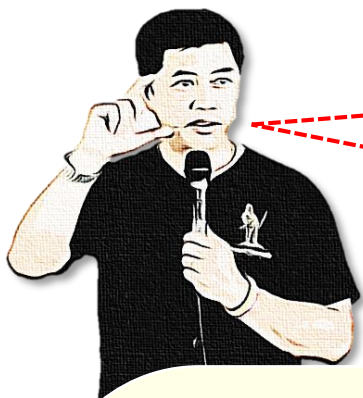
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- 35 การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

งานทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

- 39 44 การพัฒนาหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ
- 41 41 กองทุนแม่ของแผ่นดิน

กลไกการขับเคลื่อนงานทุนชุมชน
15 เทคนิค

มาทำความรู้จัก...

สทอ. กันนะครับ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ความเป็นมา...

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 โดยมีภารกิจ คือ “เสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชน การบริหารจัดการจัดการทุนชุมชน การแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชน เพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชนให้มีความมั่นคงผ่านกระบวนการจัดการโดยชุมชน

แน่นอนเลยว่า การทำงานของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน คงหนีไม่พ้นคำว่า “ทุน” ไม่ว่าจะเป็น “ทุนการเงิน” และ “ทุนที่ไม่ใช่เงิน” (สิ่งที่เป็นมูลค่าหรือมีคุณค่าที่มีใช้เงินตรา แต่หมายถึงสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคน เช่น ความรู้ ภูมิปัญญา ประสิทธิภาพของคน ทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี) ประกอบด้วย ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ และทุนธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- (1) สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้
- (2) ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว
- (3) เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
- (4) เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการกองทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล โดยมีเป้าหมาย “กองทุนชุมชนมีธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นจำนวน 27,000 กลุ่ม ภายในปี 2565”

หน่วยงานในสังกัด

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีทีมงานทั้งหมด 5 + 1 คือ.....

5 กลุ่มงาน และ 1 ฝ่ายอำนวยการ ดังนี้

1. กลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
2. กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
3. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
4. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน
5. กลุ่มงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน
6. ฝ่ายอำนวยการ

กลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์

จัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ แผนงานโครงการ งบประมาณของสำนักฯ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำระบบฐานข้อมูล คิดถึงโทร. 02-1416089

กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

งานทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ งานศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน งาน อพ.สธ. งานศูนย์ศึกษาและพัฒนาอาชีพขึ้นสอน คิดถึงโทร. 02-1416099

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน

งานกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต งานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กท.คจ.) ศูนย์จัดการตลาด งานธุรกิจชุมชน โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คิดถึงโทร. 02-1416098

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน

งานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน งานเครือข่ายกองทุนชุมชน งานสวัสดิการชุมชน คิดถึงโทร. 02-1416100

กลุ่มงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน

งานตรวจสอบและประเมินผลกองทุนชุมชน ให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความรู้เรื่องกฎหมาย จัดการเรื่องร้องเรียน คิดถึงโทร. 02-1416377

ฝ่ายอำนวยการ

งานสารบรรณ งานการเจ้าหน้าที่ งานพัสดุ งานการเงินและบัญชี อำนวยความสะดวกในการทำงานของ จนท. ฯลฯ คิดถึงโทร. 02-1416374

ที่มาความสำคัญ

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริม/สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2517 โดยเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดของสหกรณ์การเกษตรเครดิตยูเนียน และสินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยใช้ **“เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน”** เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคม สอนให้คนรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นด้วยการประหยัดและเก็บออม แล้วนำเงินมาสะสมรวมกัน ฝากออมเพื่อเป็นทุนสำหรับสมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนกู้ยืมไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ หรือเพื่อสวัสดิการของครอบครัว **โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ** คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์

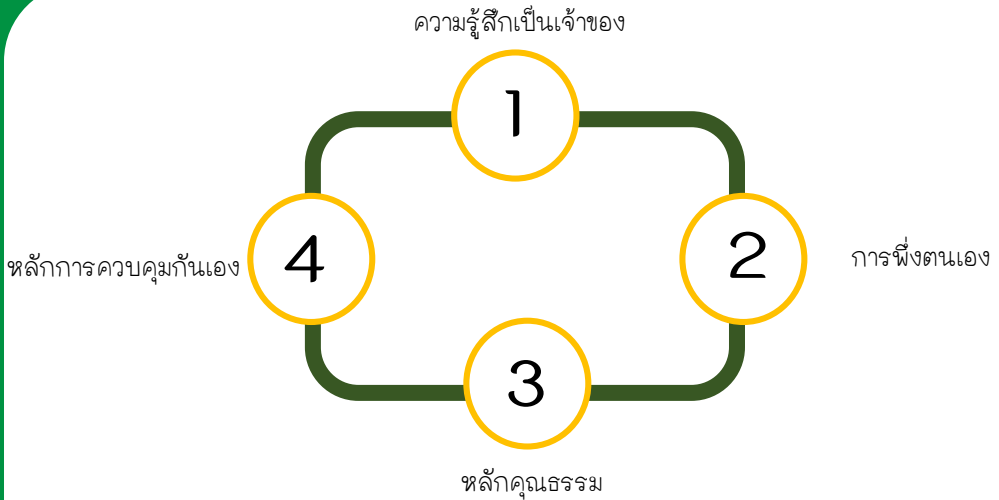
1. **เพื่อพัฒนาคน** โดยใช้หลักการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองและสมาชิกให้มีคุณธรรม 5 ประการ
2. **เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน** โดยการระดมเงินออมเพื่อจัดตั้งกองทุนกลางของชุมชน ทำให้สมาชิกมีแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมไปประกอบอาชีพและใช้ตามความจำเป็นของครอบครัว อีกทั้งสมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้การจัดการกิจกรรมเชิงธุรกิจและสามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
3. **เพื่อพัฒนาสังคม** โดยการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคี ความยุติธรรม ความเท่าเทียมกันของสมาชิก การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ความร่วมมือร่วมใจ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน

แนวคิดของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1. การรวมคนในหมู่บ้านให้มาช่วยเหลือกัน โดยรวมคนที่มีฐานะแตกต่างกันให้ช่วยเหลือกัน อันจะเป็นการยกฐานะคนยากจน “จนเงินแต่ไม่จนน้ำใจ”
2. การแก้ไขปัญหาขาดแคลนเงินทุน โดยรวมกลุ่มออมเงินแล้วนำไปทำทุนประกอบอาชีพ
3. การนำเงินไปดำเนินการด้วยความขยันประหยัด ถูกต้อง เพื่อให้ได้ทุนคืนและมีกำไรเป็นรายได้
4. การลดต้นทุนในการครองชีพ โดยให้มีการจัดตั้งศูนย์สวัสดิการตลาดรวมกันซื้อรวมกันขาย สามารถลดต้นทุนในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค และปัจจัยการผลิตได้

หลักการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและการดูแลเอาใจใส่
2. การพึ่งตนเอง ฝึกนิสัยการประหยัดแล้วนำมาออม
3. หลักคุณธรรม ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
4. หลักการควบคุมกันเอง การให้ความสนใจดูแลความเคลื่อนไหวของเพื่อนสมาชิก เป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน

เครื่องมือในการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1. ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พ.ศ. 2555
2. คู่มือการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
3. แบบประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล 21 ตัวชี้วัด

แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นการเตรียมความพร้อมในการวางแผนการจัดตั้งโดยการเผยแพร่แนวคิด และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงลักษณะของการดำเนินงาน

1. ศึกษาข้อมูล จปฐ. กชช.๒๑. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ/สังคม สภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ การออมเงิน และการรู้หนี้ในกรอบระบบร่วมกับผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในชุมชน
3. เผยแพร่แนวคิด หลักการ แก่ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มที่อยู่ในชุมชน
4. ฝึกอบรมผู้นำ ประธานกลุ่มอาชีพ/กลุ่มในชุมชน และศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดำเนินการดังนี้

1. ประชุมประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงหลักการแนวคิด
2. รับสมัครสมาชิก
3. เลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่ม
4. ร่างระเบียบข้อตกลง กำหนดวันส่งเงินกี่จะละสม
5. จัดทำเอกสารทะเบียนบัญชีสมุดบัญชีจะละสม
6. กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
7. รายงานให้อำเภอทราบ

เอกสารที่ต้องจัดเตรียมระยะเริ่มจัดตั้ง 1. ใบสมัครเป็นสมาชิก 2. สมุดบัญชี

3. ทะเบียนรายชื่อสมาชิก 4. ทะเบียนคุมเงินกี่จะละสม/เงินกี่จะละสมพิเศษ 5. สมุดบันทึกการประชุม
6. แบบฟอร์มหนังสือยินยอมของผู้ปกครอง กรณีสมาชิกยังไม่บรรลุนิติภาวะ 7. สมุดบัญชี ได้แก่ บัญชีเงินสด-เงินฝากธนาคาร (ส.) บัญชีรายได้และหนี้สิน (ร) บัญชีรายจ่ายและทรัพย์สิน (จ.) งบกำไร-ขาดทุน งบดุล

ขั้นตอนที่ 3 ภายหลังจากการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นการติดตาม สนับสนุน โดยพัฒนาการประสานงานกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเป็นที่ปรึกษา

1. สฟอ. ทำหนังสือประสานงานกับธนาคารในเขตพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่ม
2. พัฒนากรเข้าร่วมประชุมทุกครั้งในวันส่งเงินกี่จะละสมของสมาชิก
3. ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการและสมาชิก

เอกสารเพิ่มเติมหลังการจัดตั้งกลุ่ม

1. ทะเบียนคุมลูกหนี้เงินกู้รายบุคคล 2. ทะเบียนคุมสัญญาเงิน 3. แบบฟอร์มสัญญาเงิน

ข้อห้าม การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ทำความตกลงกับธนาคารแห่งประเทศไทยในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเพื่อมิให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทำผิดพ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจฟองซีเอร์ พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2551 โดยมีข้อห้าม ดังนี้

1. ห้ามรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มฯ
2. ห้ามบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มฯ กู้เงิน
3. ห้ามคิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละ 15 ต่อปี)

แนวทางปฏิบัติงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

พัฒนากร

1. จัดทำแผนติดตาม ปฏิทิน กำหนดการ การปฏิบัติงานของพัฒนากร
2. สืบหาจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน
3. ลงพื้นที่เข้าร่วมประชุมทุกครั้งในวันที่มีการส่งเงิน สักจะสะสม
4. ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือน กำกับดูแลการส่งใช้เงินคืน การนำเงินฝากเข้าบัญชีธนาคาร
5. ติดตามและส่งเสริมการจดทำบัญชี ตรวจสอบบัญชีอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
6. เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปี เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานการจัดทำงบดุล งบกำไร - ขาดทุน
7. กำหนดให้กลุ่มมีการรายงานสถานะทางการเงิน โดยเฉพาะยอดเงิน สักจะสะสม
8. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเครือข่ายในเชิงธุรกิจตามความต้องการของสมาชิก เชื่อมโยงนโยบายของกรมฯ
9. รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ฯ ให้พัฒนากรอำเภอทราบเป็นประจำทุกเดือน
10. ประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์ฯ ตามหลักธรรมาภิบาล 21 ตัวชี้วัดรายงานผล ในเดือนมีนาคมของทุกปี
11. บันทึกข้อมูลการดำเนินงานที่เว็บไซต์ <http://app7.cdd.go.th> ในเดือนมีนาคมของทุกปี

พัฒนากรอำเภอ

1. กำกับ ติดตามให้พัฒนากรปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงาน
2. หากพบว่ามีปัญหาหรือข้อผิดพลาดให้เกิดข้อร้องเรียนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ให้พัฒนากรทำบันทึกเสนอนายอำเภอ แล้วให้อำเภอประชุมหาแนวทางแก้ไขเบื้องต้นก่อนเป็นลำดับแรก

นักวิชาการจังหวัด

1. ติดตามการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และรวบรวมฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้เป็นปัจจุบัน
2. ให้จังหวัดดำเนินการรณรงค์สัปดาห์แห่งการออมในวันที่ 6 - 8 มีนาคม เพื่อประชาสัมพันธ์และรณรงค์การออมให้เป็นประจำทุกปี
2. ให้จังหวัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ จนท.พช. ตามแนวทางการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ฯ เช่น การจัดทำทะเบียนเอกสาร บัญชี การวิเคราะห์สถานะการเงิน การปิดงบดุล เป็นต้น

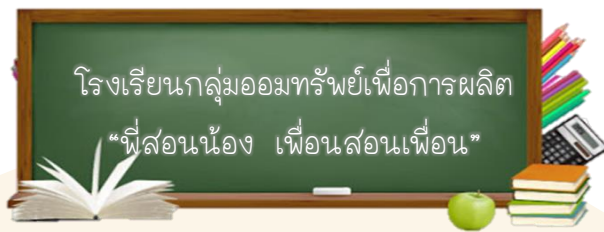
เป้าหมายของการตรวจสอบ

1. เพื่อลดความผิดพลาด เพราะการตรวจสอบบัญชีคือ การประเมินความเสี่ยง
2. เพื่อให้กลุ่มออมทรัพย์ฯ มีความมั่นใจในการบริหารจัดการ สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก
3. เพื่อนำผลการตรวจสอบบัญชีและผลการวิเคราะห์งบการเงินมาปรับปรุง พัฒนา

ขั้นตอนการตรวจสอบบัญชี ดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของงบการเงิน** พิจารณารูปแบบของงบดุล และงบกำไร - ขาดทุน ว่ามีการจัดทำรูปแบบใด **กลุ่มออมทรัพย์ฯ มักทำบัญชีในรูปแบบรายงาน** (มีการสรุปผลในสมุดทะเบียนคุม) ไม่ได้ทำบัญชีตามหลักสากล พัฒนาการ/ผู้ตรวจสอบสามารถตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีจากเอกสารดังกล่าว
2. **ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานงบการเงิน ดังนี้**
กรณีนงบดุล 1. ยอดรายการทั้งสิ้นของรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของคุณ ว่าถูกต้องหรือไม่
2. รายการต่าง ๆ ที่มาจากบัญชีรายวัน/บัญชีแยกประเภท 3. ยอดรายการทางด้านสินทรัพย์จะต้องเท่ากับหนี้สิน + คุณ
กรณีนงบกำไร-ขาดทุน 1. ยอดรายการทั้งสิ้นของรายได้และค่าใช้จ่าย ถูกต้องหรือไม่ 2. การผ่านรายการต่าง ๆ จากบัญชีรายวัน/บัญชีแยกประเภทต่าง ๆ 3. ยอดรายได้หักค่าใช้จ่าย ผลต่างคือกำไรหรือขาดทุน
3. **ตรวจสอบเอกสารที่ใช้ประกอบในการบันทึกบัญชี ดังนี้**
กรณีนงบดุล
สินทรัพย์ 1. ใบสำคัญรับ/จ่าย แสดงที่มาของสินทรัพย์ 2. ใบเสร็จรับเงิน
3. ทะเบียนคุมลูกหนี้เงินกู้ของกลุ่ม 4. สมุดบัญชีเงินฝากของกลุ่ม
หนี้สิน 1. สัญญาการกู้ยืมเงินของกลุ่ม 2. ทะเบียนคุมยอดเงิน貸จะสะสมพิเศษของสมาชิก
ทุน 1. ใบสมัครสมาชิก 2. ทะเบียนคุมยอดเงิน貸จะของสมาชิก 3. ทะเบียนคุมกำไรสะสม
กรณีนงบกำไร-ขาดทุน 1. ใบสำคัญรับ/จ่าย 2. ใบเสร็จรับเงิน 3. สมุดบัญชีเงินฝากของกลุ่ม
4. **วิเคราะห์งบการเงินที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง** หากพบข้อผิดพลาด ให้พัฒนาการหรือผู้ตรวจสอบ แจ้งให้กลุ่มทราบ ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข หากตัวเลขถูกต้องสัมพันธ์กัน ให้วิเคราะห์ผล ดังนี้
กรณีนงบกำไร - ขาดทุน มีผลเป็นกำไร วิเคราะห์รายได้กลุ่มว่ามาจากแหล่งใด และแนะนำให้กลุ่ม **รักษามาตรฐาน** การหารายได้ให้คงที่ หรือหารายได้เพิ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น ซื้อพันธบัตร ฝากออมสิน เป็นต้น
กรณีนงบกำไร - ขาดทุน มีผลเป็นขาดทุน วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกลุ่มว่ามาจากแหล่งใด และแนะนำให้กลุ่มลดค่าใช้จ่ายนั้น เช่น ลดอัตราเงินปันผล/ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ต้องเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น เช่น การเพิ่มสมาชิก **แต่ยังไม่ควรเพิ่มการลงทุน** เป็นต้น
*** กรณีที่กลุ่มมีผลการดำเนินงานเป็นผลขาดทุนต่อเนื่อง ควรแนะนำให้กลุ่มยุติการดำเนินงาน (อาจเป็นการยุติชั่วคราวเพื่อปรับปรุง หรือยุติถาวร) ขึ้นอยู่กับมติที่ประชุมของกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน คู่มือหลักสูตรการ บัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปี 2563 (สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก www.fund.odd.go.th)

โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในปี 2554 ภาคละ 1 แห่งรวม 4 แห่ง เดิมใช้ชื่อว่า “ศูนย์ศึกษาและพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” ต่อมาในปี 2555 ได้จัดตั้งเพิ่มอีกภาคละ 1 แห่ง รวม 4 แห่งรวมทั้งประเทศทั้งสิ้น 8 แห่ง และเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต”

โดยกรมการพัฒนาชุมชน พิจารณาคัดเลือกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็ง มีอาคารสถานที่เหมาะสม ื่อต่อการจัดการเรียนการสอน เดินทางสะดวก มีกิจกรรมเครือข่าย คณะกรรมการมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ โดยใช้แนวคิด “พี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน”

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

01

เพื่อให้มีสถานที่สำหรับการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

02

เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

03

เพื่อพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน

3

หลักสูตร ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
2. การบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
3. กิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

อบรม : ระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน
หลักสูตรละ : 30 คน โรงเรียนละ : 3 หลักสูตร
รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 720 คน/ปี

ปัจจุบัน โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง

1. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปัญญาพัฒนา หมู่ที่ 11 ต.แม่สาว อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่

2. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านใจดี หมู่ที่ 16 ต.เจ้าท่า อ.ภราดร จ.กำแพงเพชร

3. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยายชี หมู่ที่ 6 ต.เนินปอ อ.สามง่าม จ.พิจิตร

4. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขาม หมู่ที่ 2 ต.บ้านขาม อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ

5. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองผักนาก หมู่ที่ 5 ต.หนองผักนาก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี

6. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขอนแก่น หมู่ที่ 10 ต.ดงขี้เหล็ก อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี

7. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทุ่งสะท้อน หมู่ที่ 6 ต.ปากแพรง อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์

8. โรงเรียนออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านดอนคา หมู่ที่ 2 ต.ทอนหงส์ อ.พรหมคีรี จ.นครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินงานของโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คือ การเปิดโอกาสให้กลุ่มออมทรัพย์ที่ยังไม่เข้มแข็งได้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย โดยสามารถนำความรู้นั้นไปปรับปรุงกลุ่มของตนเองให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิจกรรมเครือข่าย (ธุรกิจชุมชน)

ที่มาของกิจกรรมเครือข่าย

หมายถึง กิจกรรมหรือการลงทุนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อันประกอบด้วย กิจกรรมทางการผลิต/ขายผลผลิต กิจกรรมการซื้อ - ขาย การบริการ และการบริโภค ของชุมชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีความเข้มแข็งจะยืนหยัดได้ด้วยตนเองและสามารถ ขยายการลงทุนหรือขยายกิจการ โดยอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน เช่น ศูนย์สาธิตการตลาด ยุ้งฉาง ปั่นน้ำมัน ลานตากผลผลิต โรงสีข้าว กองทุนปุ๋ย เป็นต้น เป็นการฝึกหัดการดำเนินธุรกิจในระบบกลุ่ม โดยมุ่งหวังผลกำไร เพื่อนำไปดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มและชุมชน

เป้าหมาย

1

มีกิจกรรมเครือข่าย
ธุรกิจชุมชน

2

มีกิจกรรมส่งเสริม
การดำเนินธุรกิจ

3

นำผลกำไร
มาจัดสวัสดิการ

- 1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต **มีกิจกรรมเครือข่ายธุรกิจชุมชน** ที่สร้างงาน เพิ่มรายได้ ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้านเศรษฐกิจของสมาชิกและชุมชนได้
- 2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต **มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คณะกรรมการ** สมาชิก และคนในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินธุรกิจ
- 3) กิจกรรมเครือข่ายธุรกิจชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถนำ**ผลกำไรมาจัดสรรเป็นสวัสดิการ**ให้กับสมาชิกและชุมชน

ขั้นตอนกระบวนการ

1. คณะกรรมการและสมาชิก ร่วมกันประเมินความพร้อมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (ธุรกิจชุมชน)
 - ความพร้อมของบุคลากร (ความรู้ ความเชี่ยวชาญ)
 - เงินที่จะนำไปลงทุน (การระดมหุ้น หรือ เงินทุนสะสม) กรณีที่นำมาจากเงินทุนสะสม ต้องไม่เกินร้อยละ 5 เพื่อป้องกันความเสี่ยง
 - ความเป็นไปได้ของการดำเนินกิจกรรม (กลุ่มเป้าหมาย ตลาดรองรับ)
2. คณะกรรมการและสมาชิก ประชุมวิเคราะห์สถานการณ์ โดยการ SWOT Analysis การบริหารความเสี่ยงในการดำเนินกิจกรรม
3. คณะกรรมการและสมาชิก ลงมติคัดเลือกธุรกิจชุมชน
4. จัดทำแผนธุรกิจ ประกอบด้วย ประวัติของกลุ่ม ที่มา วิสัยทัศน์ พันธกิจของกลุ่ม วิเคราะห์สถานการณ์โดย SWOT ธุรกิจ ความสามารถในการทำกำไร เป้าหมายระยะสั้น ระยะยาว แผนการตลาด ขั้นตอนการดำเนินธุรกิจ แผนฉุกเฉิน เป็นต้น
5. ดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (ธุรกิจชุมชน) ที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตคัดเลือก

เครื่องมือในการทำงาน

- 1) เอกสารชุดความรู้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสีขาว WSG Mobile : เทคนิคการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปี 2558
- 2) คู่มือหลักสู่ธุรกิจรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปี 2563

ที่มาและความสำคัญ

ศูนย์สาธิตการตลาดดำเนินการครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2520 เป็นกิจกรรมเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เกิดจากแนวคิด “รวมกันซื้อ - รวมกันขาย” ของคนในชุมชน ที่กรมการพัฒนาชุมชนให้การส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในหมู่บ้าน/ตำบล ในด้านสินค้าอุปโภค - บริโภค และปัจจัยการผลิตได้อย่างดี ถือว่าเป็นการทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ และรับผิชอบร่วมกันของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในการดำเนินการซื้อขายสินค้า ปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรม และช่วยแก้ไขปัญหาของชุมชน

เป้าหมาย

1. เพื่อฝึกหัดให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีความรู้ เกิดความเข้าใจด้านการค้าขาย
2. เป็นการฝึกหัดการนำเงินทุนที่มีไปลงทุน เพื่อให้เกิดดอกผลเพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและประชาชนในหมู่บ้านให้สามารถหาซื้อสิ่งของใช้ในครอบครัวและอุปโภคบริโภคประกอบอาชีพได้สะดวกรวดเร็วและประหยัด
4. ป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบต้องซื้อของแพง และขายผลผลิตได้ราคาต่ำ
5. ต้องการให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีฐานะยากจน มีบทบาทด้านการค้า

ขั้นตอนกระบวนการ

STEP 01

ศึกษาถึงความต้องการซื้อและขายสินค้า/ผลผลิตตามความต้องการของผู้บริโภค (วิเคราะห์กลุ่มลูกค้า/เลือกสินค้าเข้าร้าน/กลยุทธ์การตั้งราคา/ส่งเสริมการขาย)

STEP 02

นำข้อมูลจากข้อ 1 เส้นท่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ฯ เพื่อพิจารณาสถานที่จัดตั้ง

STEP 03

ศึกษาต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดที่จะจำหน่ายในศูนย์สาธิตการตลาด

STEP 04

แจ้งให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ และประชาชนทั่วไปทราบ โดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์

STEP 05

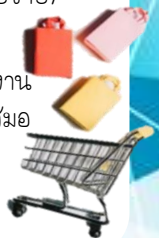
แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการศูนย์สาธิตการตลาด (ฝ่ายจัดซื้อ/ฝ่ายขาย/ฝ่ายประชาสัมพันธ์/ฝ่ายบัญชี)

STEP 06

คณะกรรมการจัดการศูนย์สาธิตการตลาด จัดทำบัญชีการเงินและรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ฯ ทราบอยู่เสมอ

เครื่องมือในการทำงาน

คู่มือการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาด
ต้นแบบ ปี 2563

การจัด

สวัสดิการ

จากทุนชุมชน

การจัดสวัสดิการจากทุนชุมชน

คือ บริการสำคัญของกลุ่มการเงินกองทุนชุมชนหลายประเภท มีเป้าหมายหลักให้คนในชุมชนดูแลซึ่งกันและกัน ตั้งแต่เกิดจนตายบนพื้นฐานความเอื้ออาทรกัน

พัฒนาการ มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินการกองทุนชุมชน จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องหลักการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อสนับสนุนให้กองทุนชุมชนสร้างมาตรการในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

รู้จักหลักการจัดสวัสดิการ

- 1 > ต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในชุมชน
- 2 > เริ่มจากเล็กไปใหญ่/ค่อยเป็นค่อยไป
- 3 > เงินเป็นเพียงเครื่องมือไม่ใช่เป้าหมาย : ใช้เงินเป็นเงื่อนไขให้คนอยากช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4 > ระบบการจัดสวัสดิการที่ดีจะต้องทำให้ชุมชนช่วยเหลือกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกในชุมชน
- 5 > สวัสดิการที่ดีทำให้เกิดการเชื่อมโยงของกิจกรรมสวัสดิการ
- 6 > ต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ไม่ใช่ฝ่ายใดให้ อีกฝ่ายหนึ่งรอรับฝ่ายเดียว
- 7 > ต้องรักและอดทนมีศรัทธาเชื่อมั่นว่าจะสร้างสวัสดิการตนเองได้

สวัสดิการกองทุนชุมชน

1

สวัสดิการพื้นฐาน “เกิด แก่ เจ็บ ตาย”

สวัสดิการนี้มาจากหลักสี่จรรยาบรรณแบบศาสนาพุทธ โดยสร้างสวัสดิการพื้นฐานให้กับสมาชิกกองทุนชุมชน ได้แก่ สวัสดิการทารก (เกิด) สวัสดิการผู้สูงอายุ (แก่) สวัสดิการการรักษาพยาบาล (เจ็บ) สวัสดิการการเสียชีวิต (ตาย)

- (1) **กรณีกลุ่มใหม่ หรือมีขนาดเล็ก** (สมาชิกไม่ถึง 100 คน เงินทุนไม่เกิน 10,000 บาท ควรทดลองตั้งเงินสวัสดิการเป็นหลักสิบ/หลักร้อยก่อน 1 ปี และดูรายจ่ายจริงเพื่อดูว่าปีต่อๆไปไม่มีศักยภาพเพื่อจัดสวัสดิการหรือไม่)
- (2) **กรณีชุมชนอยากจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการ”** ต่างหากเพื่อจัดสวัสดิการโดยเฉพาะ ต้องดูความสำเร็จความเข้มแข็งของการบริหารจัดการการเงินในชุมชนก่อน มากกว่าการแยกหรือไม่แยกบัญชี
- (3) **ก่อนกลุ่มจะจ่ายสวัสดิการให้ ผู้ได้รับสิทธิควรเป็นสมาชิกมาแล้วอย่างน้อยระยะหนึ่ง** เช่น เป็นสมาชิกมาแล้ว 6 เดือนและมีประวัติดี เช่น ไม่ขาดส่งเงินสัจจะ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีวินัย
- (4) **จำนวนเงินให้สวัสดิการอาจพิจารณาตามอายุการเป็นสมาชิก** ยิ่งเป็นสมาชิกมานานและไม่ขาดส่งควรได้รับสวัสดิการมาก เพราะมีเงินสะสมอยู่กับกลุ่มจำนวนมาก และเพื่อรักษาความเป็นธรรมระหว่างสมาชิกต่างรุ่น เพราะสมาชิกที่เข้าก่อน รับความเสี่ยงต่อนกลุ่มยังไม่มั่นคงกว่าสมาชิกรุ่นหลัง
- (5) **ความเหมาะสมของการให้เงินสวัสดิการให้พิจารณาจากผลประกอบการปีแรก** ถ้าพบว่าปีแรกจ่ายเงินสวัสดิการสูงกว่ารายรับกลุ่ม วิธีแก้ก็คือ ลองใช้เงินเดือนเต็มต่อไปอีก 1 ปี แล้วประเมินสถานการณ์ใหม่
- (6) **บางกลุ่มเรียกเงินกู้ว่าสวัสดิการ** ทั้งที่ความจริงเงินกู้ไม่ใช่สวัสดิการ เพราะเป็น “พันธะสัญญา” ที่ลูกหนี้ต้องชดใช้ในอนาคตไม่ใช่ “สิทธิประโยชน์” ที่พึงได้เมื่อเป็นสมาชิก

2

สวัสดิการเสริม

ถ้ากลุ่มมีการจัดสวัสดิการพื้นฐานสร้างความมั่นคงโดยสามารถบริหารจัดการรายรับ-จ่ายในแต่ละปีให้มีกำไรแล้ว ก็ควรพิจารณาสวัสดิการด้านอื่นที่เพิ่มประโยชน์ให้สมาชิก เช่น

- สวัสดิการสมทบค่าน้ำไฟส่วนกลาง
- สวัสดิการการศึกษา
- สวัสดิการพัฒนาหมู่บ้าน
- บัญชีกำไรชีวิต เช่น จัดอบรม ศึกษาดูงาน

3

สวัสดิการอื่น ๆ

ถ้ากลุ่มเข้มแข็งสามารถพิจารณาจัดสวัสดิการอื่น ๆ ให้กับคนในชุมชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โดยมักเป็นการตั้งมติจากคณะกรรมการกลุ่มเพื่อเจียดเงินปลายปีไปช่วยเหลือ เช่น สวัสดิการผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ถูกทอดทิ้ง

พัฒนาการ มีหน้าที่ให้ความรู้และส่งเสริมให้เกิดการจัดสวัสดิการพื้นฐานขึ้น โดยดูความพร้อมของกลุ่ม สิ่งที่บ่งบอกถึงความพร้อมของกลุ่มหลักๆ ได้แก่ “เงินทุนสะสม” กลุ่มฯ ควรกำหนดเงื่อนไขการให้สวัสดิการที่สอดคล้องกับฐานะการเงินของกลุ่ม และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกได้

การจัดโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อให้ความรู้แก่กองทุนชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอบึงสามพัน

1. กลุ่มเป้าหมายควรเป็นกองทุนชุมชนที่เข้มแข็ง เพราะโดยหลักการแล้วกองทุนต้องมีการบริหารจัดการที่มั่นคง จึงจะนำเงินไปจัดสวัสดิการได้

2. การจัดอบรมการให้ความรู้เรื่อง **“การจัดสวัสดิการ”** โดยละเอียด วิทยากรต้องมีความรู้เรื่องการจัดสวัสดิการที่ลึกในรายละเอียด ตัวอย่างเช่น ความเสี่ยงประการสำคัญของการจัดสวัสดิการชุมชนคือ **“เงินช่วยเหลือครอบครัวผู้ตาย”** เนื่องจากมักเป็นเงินจำนวนมาก การจัดสวัสดิการมาปนกิจที่ดี ต้องอาศัยการคำนวณ **“การประมาณการ”** สมาชิกที่จะเสียชีวิตแต่ละปี เทียบกับรายรับกลุ่มจำนวนสมาชิกใหม่ และเงื่อนไขการจ่ายเงินเพื่อคำนวณว่ากลุ่มมีแนวโน้มจะไม่มีเงินการจัดสวัสดิการส่วนนี้ในปีใด และควรเปลี่ยนเงื่อนไขแบบใด (สามารถใช้โปรแกรม excel คำนวณได้)

การคำนวณโดยอาศัยการวิเคราะห์เช่นนี้คล้ายกับการคำนวณเงินบริษัทประกันฯ ควรใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดได้

1. พัฒนาการให้คำแนะนำเรื่องการจัดสวัสดิการชุมชนให้กับกองทุนชุมชน

(1) ตรวจสอบกองทุนชุมชนนั้นว่ามีการดำเนินการที่เข้มแข็งหรือไม่และมีเงินทุนที่เพียงพอต่อการจัดสวัสดิการเพียงใด โดยดูจากการประเมินศักยภาพของกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการตรวจสอบหลักฐานทางการเงิน

(2) สอบถามความพร้อมและแนะนำให้กลุ่มกำหนดเงื่อนไขการให้สวัสดิการที่สอดคล้องกับฐานะการเงินของกลุ่ม และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกได้

Q : ควรตั้งสวัสดิการอะไรบ้าง?

A : ควรเริ่มจากการจัดสวัสดิการพื้นฐาน

Q : ควรใช้เงื่อนไขอะไรในการตั้งสวัสดิการ และควรเรียงลำดับก่อนหลังอย่างไร?

A : พิจารณาถึงประโยชน์ที่สมาชิกควรได้รับ ควบคู่ไปกับความยั่งยืนของการดำเนินงานกลุ่ม เช่น ผู้ได้รับสิทธิควรเป็นสมาชิกมาแล้วระยะหนึ่ง จำนวนเงินให้สวัสดิการพิจารณาตามอายุการเป็นสมาชิก ความเหมาะสมของการให้เงินสวัสดิการให้พิจารณาจากผลประกอบการปีแรก ถ้ากลุ่มมีความมั่นคงมีกำไรแล้ว ก็พิจารณาสวัสดิการด้านอื่นที่เพิ่มประโยชน์ให้สมาชิก

2. ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อเสนอนั้น พัฒนาการรายงานพัฒนาการอำเภอ เพื่อพัฒนาการอำเภอจะเสนอถึงข้อเสนอแนะให้กับจังหวัดและจังหวัดรายงานกรมฯ เพื่อพัฒนาการส่งเสริมจัดสวัสดิการจากกองทุนชุมชนต่อไป

ที่มาและความสำคัญ

การออมสร้างสุข คือ การออมเงินอย่างมีเป้าหมาย เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในวัยสูงอายุ และเป็นการสร้างวินัยการใช้เงินอย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิต

เป้าหมาย

1. ให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงการวางแผนในการใช้เงิน (รายได้ - การออม = เหลือจ่าย)
2. ประชาชนมีการวางแผนการใช้เงิน มีเงินออมเป็นของตนเอง และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในวัยสูงอายุ

ขั้นตอนกระบวนการ

1. **สำรวจการออมของประชาชนจากข้อมูล จปฐ.** ด้านรายได้ รายจ่าย หนี้สิน เงินออม บัญชีครัวเรือน (บัญชีรายรับ - รายจ่าย) แบบสำรวจการออม
2. **วิเคราะห์ผลจากการลงมือสำรวจการออม** โดยบูรณาการ ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ ธนาคาร สถาบันการเงิน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสัมมาชีพ ปราชญ์ชุมชน กลุ่ม OTOP เครือข่ายด้านการเงิน ด้านอาชีพ พร้อมการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ยังไม่มีเงินออม

- 1) ค้นหาสาเหตุไม่ออมเงิน เช่น รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย มีหนี้สิน ขาดความรู้เรื่องการออมเงิน ฯลฯ
- 2) หาแนวทาง/ดำเนินการแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำในการลดรายจ่าย หาอาชีพเสริม ฯลฯ
- 3) เริ่มการออม นำผลวิเคราะห์จากผลตรวจสุขภาพการออมมาใช้กำหนดเป้าหมาย โดยใช้สมุดบันทึกการออมบันทึกและใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม
- 4) วางแผนเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตช่วงสูงวัย โดยมีแผนการออมรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนออมต่าง ๆ สักกออมทรัพย์ฯ ฯลฯ
- 5) ติดตามผลหลังจากดำเนินกิจกรรม และประกาศความสำเร็จในที่สาธารณะ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น

กลุ่มที่มีการออมแล้ว

- (กลุ่มที่มีผลการตรวจสุขภาพการออมในระดับ 1,2,3) ดำเนินการสร้างความตระหนักเรื่องของการวางแผนการใช้เงินเพื่ออนาคต วางแผนเกษียณ สร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต และการนำเงินไปลงทุนออกดอก เพิ่มมูลค่า โดยดำเนินการ ดังนี้
- 1) **สร้างความตระหนักในการออม** ตรวจสุขภาพการออม ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการออม วางแผนการใช้เงิน เป็นรายบุคคล
 - 2) **ร่วมกับภาคีเครือข่าย** กำหนดแนวทางวางแผนดูแลสุขภาพการออมรายบุคคล
 - 3) **ดำเนินการวางแผนการออม** เป็นรายบุคคล
 - 4) **ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด**

เทคนิคกระบวนการเสริมพลัง (การเสริมสร้างกำลังใจ)

จะเป็นการใช้คำพูดและการกระทำเพื่อลดและผ่อนคลายความทุกข์ใจ ความเดือดร้อนใจ ให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต และช่วยเสริมกำลังใจให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มองเห็นทางออกของการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น โดยมีลักษณะของการเสริมพลัง ดังนี้

สะท้อน
ความรู้สึก

การเข้าไปมีส่วนทำให้ผู้ที่เข้าร่วมฯ ได้สะท้อนความรู้สึกของตนเองออกมา เช่น อยากรู้อะไรให้หมดไป อยากมีอนาคตที่ดีกว่าเดิม อยากพัฒนาชีวิต ฯลฯ เพื่อให้พวกเขาได้รู้ตนเองว่า กำลังรู้สึกอย่างไร

ค้นหา
ศักยภาพ

โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดถึงศักยภาพของตน ภายใต้ความรู้สึกนั้น ๆ เช่น เราชู้ดีกว่าตนเองสามารถประกอบอาชีพเสริมได้ แม้จะมีอาชีพหลัก เพียงแต่ยังไม่สามารถทำตอนนี้ได้ เนื่องจากทรัพยากรบางอย่างไม่พร้อม เป็นต้น

สนับสนุน
ศักยภาพ

การให้กำลังใจ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความผูกพันร่วม เช่น บุคคลที่เรารัก สมาชิกในครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น การลงบันทึกรายรับ - รายจ่ายร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

เคล็ดลับในการเสริมพลัง

1

เมื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีให้ **การเสริมกำลังใจ** ในทันที เช่น การชื่นชม พูดขอบคุณ เป็นต้น

เพื่อไม่ให้บางคนรู้สึกถูกละเลย ให้พยายาม **หาโอกาสพูดคุยเสริมกำลังใจ** ให้ทั่วถึงกัน

2

3

การเสริมกำลังใจควรมาจาก จนท. และ **ผู้เข้าร่วมกิจกรรม** เช่น การประมอของสมาชิกในกลุ่มเวทีชุมชน การชื่นชมในเวที ฯลฯ

หากแนวคิดของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนำไปสู่ความท้อแท้/เชิงลบ ไม่เห็นด้วยกับ

การจัดกิจกรรมนี้ อาจให้ จนท. **ใช้คำถามปลายเปิด** เช่น

“คุณคิดว่าจะมีวิธีการอื่นใดบ้างที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้”

4

🔍 | การประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

การประเมินศักยภาพ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตามหลักธรรมาภิบาล

“เป้าหมาย”
ของงาน

เพื่อสำรวจ ค้นหาปัจจัยเสี่ยง และเตรียมความพร้อมรองรับ
ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ให้มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล
เป็นไปตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน

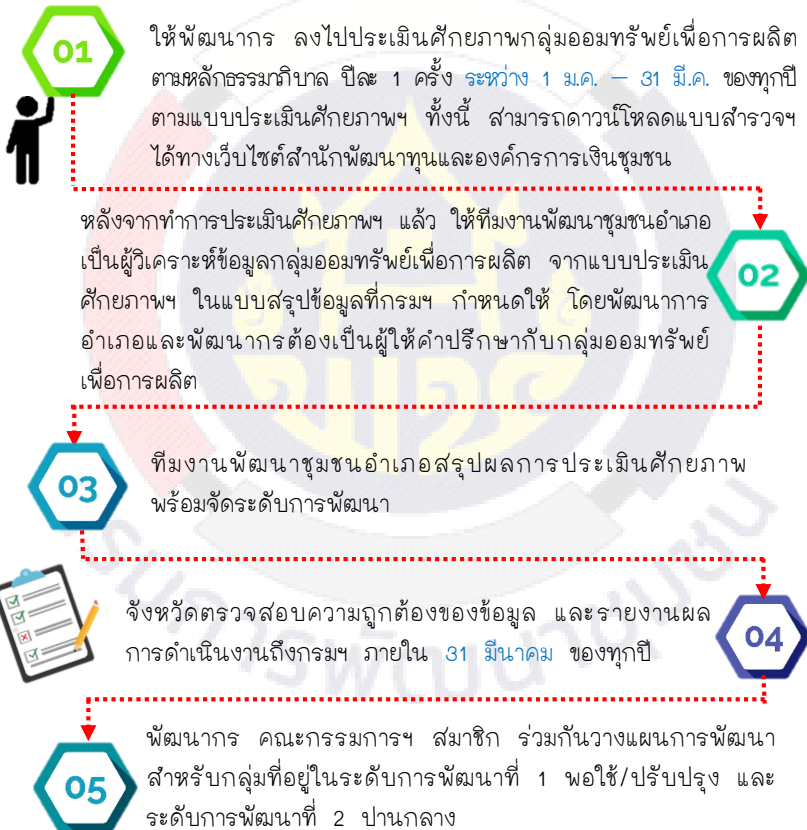
ผู้จัดเก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ พัฒนาการ/คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

5 ขั้นตอน กระบวนการ

การประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตามหลักธรรมาภิบาล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

เคล็ดลับสำหรับผู้เริ่มทำแบบประเมินฯ : ควรเทียบคำอธิบายแบบประเมินฯ กับแบบประเมินฯ แต่ละข้อ เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ และสร้างความเข้าใจในการประเมิน

แนวทางปฏิบัติการดำเนินการแก้ไขปัญหา **เรื่องร้องเรียน**²⁰

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

บทบาทเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ดำเนินการดังนี้

1 รายงานสถานการณ์ การร้องเรียนให้ ผู้บังคับบัญชาทราบ ตามลำดับชั้นโดยเร็ว ภายใน **1** วัน

3 เมื่อได้รับข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้น กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ให้ตรวจสอบฐานข้อมูลกลุ่มฯ ที่ขึ้นดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาชุมชน

4 พัฒนาการลงพื้นที่ไปตรวจสอบ ข้อมูลจากคณะกรรมการ สมาชิกกลุ่มฯ ตามที่พัฒนาการอำเภอมอบหมาย และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ ตามลำดับชั้น (อำเภอ จังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน)

2 กรณีมีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวเผยแพร่ให้รายงานพัฒนาการอำเภอ พัฒนาการจังหวัด เพื่อรายงานข้อมูลเบื้องต้น ให้อธิบดี และสำนักพัฒนาชุมชน ทราบทันที !!! (ประเด็นสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าว วันเวลาที่เสนอข่าว ข้อมูล กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สถานที่ตั้ง ปัญหาเรื่องที่ร้องเรียน จำนวนสมาชิกและเงินที่เสียหาย และพื้นที่ได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไรบ้าง)

5 กรณีมีหนังสือร้องเรียนหรือหากไม่มีแต่เกิด ความเสียหายด้านการเงินให้จังหวัด/อำเภอแล้วแต่กรณี บันทึกเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงลงพื้นที่ โดยเร็ว สอบสวนหาข้อเท็จจริง และให้คำแนะนำ ในการแก้ไขปัญหากับคณะกรรมการและสมาชิก และ รายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น อย่างต่อเนื่องจนกว่าเรื่องจะถึงที่สุด

6 ดำเนินคดี !!!

ติดตามหน้าต่อไปนะ...

การดำเนินคดี

มีกรณีอะไรบ้าง อายุคดีความกี่ปี ??

กรณีสมาชิกไม่ชำระหนี้ ให้ประชุมคณะกรรมการเพื่อขอมติมอบหมายผู้แทนดำเนินการตามกฎหมาย เสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจ

กรณีดำเนินคดีอาญากับคณะกรรมการ หรือ กรรมการ

1. ยักยอกเงินกลุ่ม ให้ประชุมสมาชิกเพื่อขอมติมอบหมายผู้แทนดำเนินการตามกฎหมาย

2. รับเงินจากสมาชิกแล้วไม่นำเงินเข้าบัญชีกลุ่มฯ ไม่ออกหลักฐาน การรับเงินให้แก่สมาชิก ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ดำเนินการตามกฎหมายกับคณะกรรมการ หรือกรรมการที่รับเงิน เป็นเรื่องส่วนตัวระหว่างบุคคล 2 คน

3. ให้ผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มฯ ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจภูธรในอำเภอท้องที่ที่เกิดความเสียหาย และขอคำแนะนำปรึกษาในการดำเนินคดี การส่งฟ้องศาล และให้จัดเตรียมเอกสาร เช่น ระเบียบข้อบังคับ รายชื่อคณะกรรมการ/สมาชิก บันทึกรการประชุม หนังสือการมอบอำนาจ สัญญาการกู้เงิน ใบสำคัญรับเงิน สมุดฝากธนาคาร สมุดสัจจะสะสม เป็นต้น

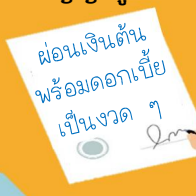
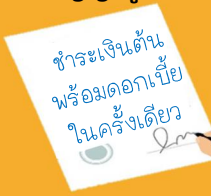

อายุความคดี

สัญญากู้ยืมเงิน

สัญญากู้ยืมเงิน

ยักยอกทรัพย์สิน

อายุความ 10 ปี นับจากวันที่ผิดนัดชำระครั้งสุดท้ายตามสัญญาจนถึงวันที่ฟ้องคดี

อายุความ 5 ปี นับจากวันที่ผิดนัดชำระครั้งสุดท้ายตามสัญญาจนถึงวันที่ฟ้องคดี

ความผิดอาญา มีอายุความ 10 ปี นับแต่วันกระทำความผิด แต่ผู้เสียหายจะต้องร้องทุกข์หรือฟ้องร้องภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ไม่เช่นนั้นจะขาดอายุความไม่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีทางกฎหมายได้

แนวทาง/มาตรการในการดำเนินงาน กรณีเกิดปัญหาข้อร้องเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น (พัฒนาการ)

1. ประสานกับผู้ร้องเรียน ให้ผู้ร้องเรียนทำหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อร้องขอให้พัฒนาการเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา
2. หลังจากได้หนังสือร้องขอ ให้จัดประชุมคณะกรรมการและสมาชิกทั้งหมดเพื่อเจรจาไกล่เกลี่ย/ตรวจสอบข้อเท็จจริง สร้างความเข้าใจและหาที่อยู่แก้ไขลดปัญหาความขัดแย้ง
3. รายงานการแก้ไขปัญหามาให้พัฒนาการอำเภอทราบเป็นระยะ ๆ จนกว่าเรื่องจะยุติ
4. แจ้งพัฒนาการอำเภอรายงานให้นายอำเภอ พัฒนาการจังหวัด และกรมฯ ตามลำดับจนกว่าเรื่องจะยุติ

เอกสารหลักฐาน

1. หนังสือของผู้เสียหาย
2. บันทึกรายงานการประชุม
3. ภาพถ่ายการจัดเวทีสร้างความเข้าใจไกล่เกลี่ย
4. รายงานเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

ขั้นตอนการสอบข้อเท็จจริง

1. ให้พัฒนาการอำเภอเสนอคำสั่งให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ประกอบด้วย ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้มีความรู้ในเรื่องบัญชี/การเงิน
2. ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้วรายงานให้นายอำเภอทราบโดยเร็ว
3. การตรวจสอบ/ข้อเท็จจริง ให้ตรวจสอบรวบรวมพยานหลักฐานทั้งจากผู้ร้องและผู้ถูกร้องเรียน
4. ให้ตรวจสอบ/สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารงานคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และสมาชิก
5. ตรวจสอบหลักฐานการเงินทั้งหมด
6. ให้คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงให้นายอำเภอทราบและรายงานจังหวัด กรมการพัฒนาชุมชนตามลำดับ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

เอกสารหลักฐาน

1. บันทึกเสนอและคำสั่งแต่งตั้ง
2. หลักฐานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม
3. รายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง
4. แบบบันทึกการสอบข้อเท็จจริง
5. ภาพถ่ายการตรวจสอบข้อเท็จจริง
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

กรณีเกิดปัญหาข้อร้องเรียน

ขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง

1

พัฒนาการ

- แจ้งให้ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เรียกประชุมคณะกรรมการ
- ลงมติมอบอำนาจให้ประธานหรือกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยจะต้องจัดทำเป็นหนังสือมอบอำนาจ มีรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมลายมือชื่อคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

2

ให้ผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจ จัดหาทนายความ ให้ว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแทน หรือถ้าเป็นกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่เคยได้รับเงินอุดหนุน จากกรมฯ สามารถขอพนักงานอัยการดำเนินการแทนได้ (โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม)

3

สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ผิดนัดชำระหนี้ ต้องผ่อนชำระ เงินคืนเป็นงวด ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 204 มีอายุความ 5 ปี นับแต่วันผิดนัดและเรียก ดอกเบี้ยได้ร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ผิดนัดจนกว่า จะชำระเสร็จสิ้น

4

สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ผิดนัดชำระหนี้ กรณีที่เป็น สัญญาชำระหนี้ทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยในคราวเดียว มีอายุความ 10 ปี นับแต่วันที่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้

เอกสารหลักฐาน

1. หนังสือมอบอำนาจ
2. รายงานการประชุมของคณะกรรมการ
3. รายงานความก้าวหน้าสถานการณ์การร้องเรียน

การจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินประชาชน

ที่มาและความสำคัญ

สถาบันการเงินประชาชน มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2562 เพื่อให้องค์กรการเงินชุมชนที่มีความประสงค์มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินประชาชนได้ตามความสมัครใจ มีธนาคารผู้ประสานงานในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยง ช่วยจัดทำและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการให้บริการทางการเงิน สามารถสนองตอบกับปัญหาความต้องการในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. เพื่อส่งเสริมการออมและให้บริการทางการเงินแก่สมาชิก
2. ส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต และสวัสดิการของสมาชิกและประชาชนในพื้นที่
3. ทำหน้าที่เป็นธนาคารของชุมชนให้บริการรับฝากเงินจากสมาชิก ประชาชน ให้สินเชื่อแก่สมาชิก เป็นตัวแทนการรับชำระเงินและโอนเงินของสมาชิกและประชาชน
4. ยกกระดับองค์กรการเงินชุมชนให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล
5. เป็นตัวกลางในการทำธุรกรรมทางการเงิน และช่วยตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ให้สามารถดำเนินการเป็นธนาคารของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับไว้วางใจของสมาชิกและประชาชนในพื้นที่

เงื่อนไขการยื่นคำขอจดทะเบียน

1. ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกด้วยมติไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินประชาชน
2. มีการจัดทำงบการเงินประจำปีต่อเนื่องกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน
3. มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
4. มีทุนที่ชำระแล้ว เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 แสนบาท
5. มีผลการดำเนินงานเป็นกำไรต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 2 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน และวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่มีผลการดำเนินงานขาดทุนสะสม

นอกจากนี้ สมาชิกขององค์กรการเงินชุมชน ต้องเป็นบุคคลธรรมดาและมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในพื้นที่ดำเนินงานนั้นเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี นับแต่วันที่สมัครเป็นสมาชิก รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของสถาบันการเงินประชาชน

เอกสารและหลักฐานที่ใช้ยื่นขอจดทะเบียน

- 1) ค่าขอจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินประชาชน
- 2) รายงานการประชุมซึ่งลงมติไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด รายชื่อสมาชิกทั้งหมด และรายงานการประชุมสมาชิกซึ่งตั้งผู้แทน (ไม่น้อยกว่า 3 คน) พร้อมสำเนา
- 3) ทะเบียนสมาชิกพร้อมลายมือชื่อและทะเบียนหุ้นที่แต่ละคนจะถือเมื่อได้จดทะเบียนฯ
- 4) ร่างข้อบังคับตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. 2562
- 5) งบการเงินย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี
- 6) รายงานการเคลื่อนไหวทางบัญชีย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี
- 7) หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี

กระบวนการในการยื่นขอจดทะเบียน

- 1) ที่ประชุมสมาชิกตั้งผู้แทนไม่น้อยกว่า 3 คน เพื่อดำเนินการยื่นขอจดทะเบียน
- 2) ยื่นเอกสารขอจดทะเบียนได้ที่สาขาของธนาคารผู้ประสานงานในพื้นที่ (ธนาคารออมสิน/ธ.ก.ส.)
- 3) ธนาคารผู้ประสานงาน ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสาร พร้อมรับรองการจดทะเบียนและให้ความเห็นของธนาคารผู้ประสานงาน
- 4) ธนาคารผู้ประสานงานรวบรวมหลักฐานนำส่งนายทะเบียน (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง)
- 5) นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน **กรณีได้รับอนุมัติ** นายทะเบียนจะออกไปสำคัญรับจดทะเบียนพร้อมหนังสือแจ้งผลการพิจารณา **ถ้าไม่ได้รับอนุมัติ** นายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาและองค์การการเงินชุมชน **มีสิทธิ์ยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียน ภายใน 60 วัน**
- 6) ให้ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนสมาชิกซึ่งชำระหุ้นตามจำนวนที่จะถือหุ้นครบถ้วนแล้วเป็นสมาชิกนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตจดทะเบียน กรณีนายทะเบียนอนุมัติให้เป็นสถาบันการเงินประชาชน
- 7) นัดสมาชิกประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน 30 วันนับแต่นายทะเบียนรับจดทะเบียน เพื่อเลือกตั้งกรรมการสถาบันการเงินประชาชน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 และแนวทางการดำเนินงานที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด มีจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายทั้งสิ้น 29,232 หมู่บ้าน เป็นการสนับสนุนเงินทุน หมู่บ้านละ 280,000 บาท ให้ในระดับหมู่บ้าน มอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบให้คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน เป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนให้ชุมชนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้าน โดยมี จนท.พช. เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับยืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของตน เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทหน้าที่	การรายงาน
พัฒนากร	รับผิดชอบหมู่บ้านเป้าหมาย ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน / การประกอบอาชีพ คร. เป้าหมาย/ การจัดทำระบบข้อมูลและเอกสาร บัญชีคุมต่าง ๆ ติดตาม ตรวจสอบ กำกับ ดูแลเงินทุน กข.คจ.	ตามที่ พัฒนากรอำเภอ มอบหมาย
พัฒนากร อำเภอ	ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดทำแผนพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารเงินโครงการ กข.คจ. และชี้แจง แนะนำติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ของพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล	ตามที่ พัฒนากรจังหวัด มอบหมาย
พัฒนากร จังหวัด	ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม กำกับดูแล การดำเนินงาน ตามโครงการ กข.คจ. ภายในจังหวัด และมอบหมาย จนท. ติดตาม ตรวจสอบ และแนะนำการลงบัญชีคุมลูกหนี้และ บัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านเป้าหมาย	แจ้ง ผู้ว่าการจังหวัด ทราบ ปีละ 1 ครั้ง

แนวทางการดำเนินงาน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

การจัดทำบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย

เรียงลำดับครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ (จปฐ.) ให้เป็นผู้มีสิทธิ์ยืมเงินตามโครงการ กข.คจ. กรณีครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครอบคลุมครัวเรือน แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้สิทธิ์การยืมเงินทุนแก่ครัวเรือนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

การอนุมัติโครงการและเงินยืม

คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาตามลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย และพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล ให้ความเห็นชอบ พิจารณาจากประเภทอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายเสนอขอยืมเงิน รวมถึงความเหมาะสมในการส่งใช้เงินยืม ระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดรายได้ **ทั้งนี้ ห้ามนำเงินยืมไปใช้หนี้สินเดิม ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือนำไปใช้จ่ายในครอบครัว**

การทำสัญญายืมเงินตามโครงการ กข.คจ.

หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนที่ได้รับอนุมัติโครงการและเงินยืมให้ทำสัญญายืมเงิน **ภายใน 3 วัน** นับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติโครงการและเงินยืม จำนวน 3 ชุด เก็บที่หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย ผู้ยืมเงิน 1 ชุด คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน 1 ชุด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ 1 ชุด **พร้อมทั้งรายงานผลการอนุมัติเงินยืมให้อำเภอทราบ** และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

การเบิกจ่ายเงินให้ครัวเรือนที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงิน

ให้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. หมู่บ้าน โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายเต็มจำนวน และออกไปรับเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

การชำระคืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

ให้คณะกรรมการ กท.คจ.หมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินยืม ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันทำสัญญา และเมื่อสมาชิกชำระคืนเงินกู้แล้วคณะกรรมการต้องนำฝากธนาคารภายใน 3 วันทำการ

การผ่อนผันการชำระคืนเงินยืม

กรณีมีเหตุสุดวิสัย ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนยื่นคำร้องพร้อมเหตุผลความจำเป็นเพื่อขอผ่อนผันระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินยืมต่อคณะกรรมการ กท.คจ.หมู่บ้าน และให้พิจารณาเป็นรายกรณี

การจัดทำเอกสารบัญชี

คณะกรรมการ กท.คจ.หมู่บ้าน จัดทำเอกสารบัญชี ตามแบบที่กำหนด ได้แก่ สมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย (เล่มสีม่วง) บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร (เล่มสีเขียว) และบัญชีคุมลูกหนี้ (เล่มสีเหลือง) เมื่อมีการรับเงินยืม/ส่งใช้คืนเงินยืม ให้มีหลักฐานการรับเงินยืม/การส่งใช้คืนเงินยืมพร้อมจัดทำบัญชี และลงทะเบียนรายการข้อมูลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

การติดตามและสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย

คณะกรรมการ กท.คจ.หมู่บ้าน มีหน้าที่ติดตาม ส่งเสริม/สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้ครัวเรือนสามารถคืนเงินยืมได้ตามจำนวนและระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา

การส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน

1) กรณีหมู่บ้านที่มีครัวเรือนเป้าหมายรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน และได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นแล้ว ที่ประชุมส่วนใหญ่ของหมู่บ้านมีมติเห็นชอบในการส่งคืนเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้าน

2) กรณีมีการยุบรวมหมู่บ้านทำให้มีเงินโครงการมากกว่าหนึ่งโครงการ ให้หมู่บ้านที่มีการยุบรวมนั้น คงมีเงินโครงการ กข.คจ.เพียงหนึ่งโครงการซึ่งได้มีการชำระคืนเงินจากครัวเรือนเป้าหมายแล้ว ส่วนที่เกินจากหนึ่งโครงการนั้น ให้ดำเนินการส่งคืนต่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ

ทั้งนี้ ตามข้อ 1) และ 2) ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ดำเนินการแจ้งการส่งคืนเงินต่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ พร้อมแนบสำเนาบันทึกการประชุม รวมถึงโอนเงินทุน 280,000 บาท เข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ. อำเภอ” ภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ ได้แจ้ง ส่งคืนเงินกับคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ และ สำเนาหลักฐานการโอนเงินเก็บไว้ทุกครั้ง

การรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย

1) คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน รายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครัวเรือนเป้าหมาย ให้อำเภอทราบเพื่อรายงานจังหวัด ปีละ 1 ครั้ง ภายในวันที่ 31 กรกฎาคมของทุกปี

2) จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ.ของหมู่บ้านเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ 31 กรกฎาคมของทุกปี

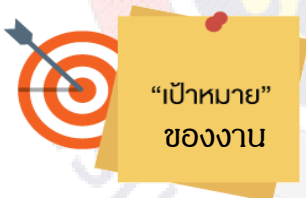
3) สำหรับหมู่บ้านที่มีปัญหาเงินทุนไม่ครบถ้วน ขอให้จังหวัดร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ได้แก้ไขปัญหาล่วงรายงานผลสภาพปัญหาการบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. ตามแบบที่กรมฯ กำหนด

Google

🔍 การประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) 🗣️

การประเมินศักยภาพ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ตามหลักธรรมาภิบาล

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานโครงการ กข.คจ. ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นธรรมและสามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนด้วยหลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามแนวทางของกรมการพัฒนารชุมชน

ผู้จัดเก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ พัฒนาการ

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน ที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเงินทุนของหมู่บ้าน ร่วมกันใช้ข้อมูลแก่พัฒนาการผู้จัดเก็บข้อมูล ในลักษณะการสอบถามปรึกษาหารือกันและมีหลักฐานเชิงประจักษ์

5 ขั้นตอน กระบวนการ

การประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตามหลักธรรมาภิบาล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

01

ให้พัฒนาการ ลงไปประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตามหลักธรรมาภิบาล ปีละ 1 ครั้ง ระหว่างเดือน 1 พ.ค. – 31 ก.ค. ของทุกปี ตามแบบประเมินศักยภาพฯ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดแบบสำรวจฯ ได้ทางเว็บไซต์สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

หลังจากทำการประเมินศักยภาพฯ แล้ว ให้ทีมงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลตามจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนของอำเภอในรูปแบบสรุปข้อมูลที่กรมฯ กำหนดให้ โดยพัฒนาการอำเภอและพัฒนาการต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษากับหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการในเรื่องการแก้ไขปัญหและการพัฒนาหมู่บ้าน กข.คจ.

02

03

ให้อำเภอนำผลการประเมินบันทึกลงในแบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) โดยให้บันทึกผลการประเมิน ลงในช่องระดับการพัฒนาหมู่บ้านตามแบบรายงานดังกล่าว

ให้อำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลก่อนส่งให้จังหวัด

04

05

ให้จังหวัดสรุปผลการประเมินฯ ในภาพรวมของจังหวัด และตรวจสอบข้อมูลตามแบบสรุปผลการประเมินฯ และแบบรายงานฐานข้อมูล หมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมาย ในช่องระดับการพัฒนา ให้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้องตรงตามความเป็นจริงให้กรมฯ ภายใน 31 กรกฎาคม ของทุกปี

เคล็ดลับสำหรับผู้เริ่มทำแบบประเมินฯ : ควรเทียบคำอธิบายแบบประเมินฯ กับแบบประเมินฯ แต่ละข้อ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความเข้าใจในการทำการประเมิน

แนวทางปฏิบัติการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

บทบาทเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ดำเนินการดังนี้

พัฒนาการจังหวัด

1. กรณีมีสื่อมวลชนนำเสนอข่าว ให้รายงานข้อมูลเบื้องต้นให้กรมฯ (สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน) ทราบทันที ประเด็นที่สื่อนำเสนอ วันเวลาที่เสนอข่าว ข้อมูลหมู่บ้าน กข.คจ. สถานที่ตั้ง ปัญหาเรื่องที่ร้องเรียน จำนวน คร.เป้าหมาย จำนวนเงินที่เสียหาย และพื้นที่ดำเนินการไปแล้วอย่างไร
2. กรณีเรื่องร้องเรียนมีความซับซ้อน โดยมี จนท.พช.เข้าไปเกี่ยวข้อง/ถูกกล่าวหา ให้บันทึกและส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ลงพื้นที่โดยเร็ว เพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง ให้คำแนะนำปรึกษาในการแก้ปัญหา พร้อมรายงานผลให้กรมฯ ทราบ อย่างต่อเนื่องจนกว่าเรื่องจะถึงที่สุด

พัฒนาการอำเภอ

1. มอบหมายพัฒนาการลงพื้นที่ตรวจสอบ และรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบ (อำเภอ จังหวัด และกรมฯ)

2. กรณีเรื่องมีความซับซ้อน โดยมี จนท.พช. เข้าไปเกี่ยวข้อง/ถูกกล่าวหา ให้บันทึกและส่งต่อ นายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงลงพื้นที่โดยเร็ว เพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง ให้คำแนะนำปรึกษาในการแก้ปัญหา กับคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน คร.เป้าหมาย พร้อมรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ อย่างต่อเนื่องจนกว่าเรื่องจะถึงที่สุด

3. กรณีเรื่องที่อาจมีมูลความผิด แต่เป็นเรื่องของคนในชุมชนไม่เกี่ยวกับ จนท.พช. ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ควรมอบหมายพัฒนาการไปให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่อไป

พัฒนาการ

1. รายงานสถานการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว ภายใน 7 วัน

เกิดเรื่องร้องเรียน

2. เมื่อได้รับข้อมูลที่เกิดขึ้น ให้ตรวจสอบข้อมูลรายงานมากระนั้นสิน โดยตรวจสอบจำนวนเงินทุน/จำนวนเงินที่ให้ คร.เป้าหมาย ยืม /จำนวนเงินที่ฝากธนาคาร และจำนวนเงินที่มีปัญหา/เสียหาย

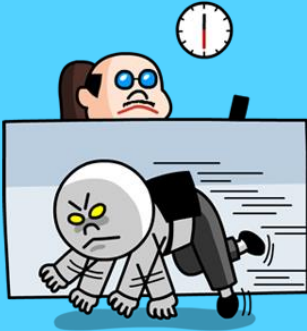
3. กรณีไม่ซับซ้อนหรือร้ายแรง ให้ติดตาม ตรวจสอบ และให้ผู้ที่ถูกร้องเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจง ถ้ามีเหตุผลรับฟังได้ก็เสนอยุติเรื่อง และแจ้งผู้ร้องเรียนทราบ (ในกรณีปรากฏตัวผู้ร้องเรียน) พร้อมรายงานผลให้พัฒนาการอำเภอทราบ

กรณีตัวอย่าง

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคอรัปชัน กษ.คจ.

กรณีครัวเรือนเป้าหมายไม่ส่งคืนเงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด

ชาวนาใน การคืนเงินยืม หรือไม่นำเงินยืมไปประกอบอาชีพตามโครงการฯ

1. พัฒนาการร่วมกับคณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน **ลงพื้นที่** **คร.ที่ไม่คืนเงินยืม** เพื่อหารือถึงปัญหา/อุปสรรค ที่ไม่คืนเงินยืม

2. พัฒนาการร่วมกับคณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน **จัดประชุม** **คร.เป้าหมาย** ที่ผิดนัดชำระคืนเงินยืม โครงการ กษ.คจ. เพื่อสอบถามปัญหา/อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. ให้คณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน ทำหนังสือ **แจ้งเตือนและทวงถาม** เร่งรัดการชำระหนี้ โดยกำหนดเวลาการชำระคืนเงินยืม

4. หาก **คร.เป้าหมาย** **เพิกเฉย** ไม่ชำระคืนเงินยืม ให้คณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน รายงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคอรัปชันความยากจนตำบล/อำเภอ ตามลำดับเพื่อลงมติเห็นชอบให้ดำเนินคดีฟ้องเรียกเงินคืนจาก **คร.เป้าหมาย**

กรณีครัวเรือนเป้าหมาย **ไม่ส่งคืนเงินยืม** เนื่องจากเสียชีวิต ไม่มีทายาทรับสภานะ

1. ให้พัฒนาการจัดประชุมคณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน เพื่อ **หารือ** **ซักถาม** ปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ให้คณะกรรมการ กษ.คจ. หมู่บ้าน **แจ้ง** **รายงาน** **อำเภอ** เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสนอต่อพนักงานอัยการในการฟ้องคดี

3. การใช้สิทธิทางศาลจะต้อง **ยื่นฟ้องต่อศาล** เป็นคดีมรดกภายใน 1 ปี นับแต่ทราบเรื่องการตายของผู้ยืมเงิน

กรณีตัวอย่าง

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาโครงการ กข.คจ.

กรณีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน **ไม่นำเงินเข้าบัญชี**

แต่เบียดบังเงินเป็นของตนเอง หรือเป็นของคนอื่นโดยทุจริต

1. พัฒนาการ**จัดประชุม**คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และ คร.เป้าหมาย เพื่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้น และสรุปรายงานความเสียหาย
2. ให้พัฒนาการ**อำเภอ**บันทึกเส้น**แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ**ข้อเท็จจริงต่อ**นายอำเภอ**
3. คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน มีมูลความผิดจริง ให้**พัฒนาการเสนอเรื่อง** และแนบรายงานผลการตรวจสอบฯ พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ**ต่อนายอำเภอ** เพื่อเสนอให้จังหวัดได้รับทราบต่อไป
4. ให้**พัฒนาการจังหวัด** ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด **เป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินคดี** อาญาในการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนกรณีดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่สามารถมอบอำนาจในการดำเนินคดีให้กับบุคคลใดหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดได้อีก
5. พัฒนาการ**ไม่มีอำนาจ**ในการร้องทุกข์กล่าวโทษกรณีดังกล่าว

มาตรการ ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเบื้องต้นโครงการ กข.คจ.

1. เมื่อมีข้อร้องเรียนเกิดขึ้นให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ **ประสานกับผู้ร้องเรียน** และเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา
2. ให้ จนท.พช. อำเภอ**จัดประชุม**คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และคร.เป้าหมาย เพื่อเจรจา แก้ไขไกล่เกลี่ย ตรวจสอบข้อเท็จจริง สร้างความเข้าใจ และหาข้อยุติ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง
3. ให้ จนท.พช. อำเภอ**รายงานการแก้ไขปัญหา**ให้พัฒนาการอำเภอทราบเป็นระยะ ๆ จนกว่าเรื่องจะยุติ
4. ให้ **พัฒนาการอำเภอรายงาน**ให้นายอำเภอ พัฒนาการจังหวัด และกรมการพัฒนาชุมชน ตามลำดับทราบ จนกว่าเรื่องจะยุติ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

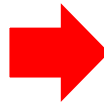
กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน)” ตั้งแต่ปี 2551 โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งเป็นแกนหลักในการจัดตั้ง และขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันทำหน้าที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านเอง และกองทุนที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ผ่านกระบวนการบริหารจัดการหนี้ เป้าหมายคือ “การลดหนี้/ปลดหนี้” ของครัวเรือน

โดยการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลกองทุนชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน ลูกหนี้วิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทลูกหนี้ บริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ และส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนนำอัตรากำไรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมการออม และวางแผนชีวิต นำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป ปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชนมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 924 แห่ง (ในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอ)

หนี้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	จำนวน 40,000 บาท
เงินยืม โครงการ กข.คจ.	จำนวน 10,000 บาท
หนี้กองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 50,000 บาท
หนี้กองทุนปยุ	จำนวน 5,000 บาท
หนี้กลุ่มอาชีพ	จำนวน 3,000 บาท

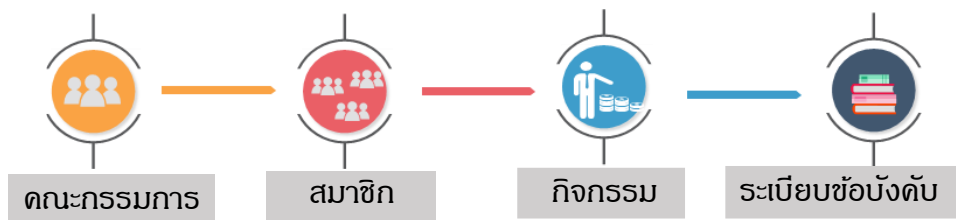
รวมหนี้
จำนวน
108,000
บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
ช่วยท่านได้

การบริหารจัดการ

- มาจากตัวแทนกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- ผู้นำชุมชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ
- สมาชิกเป็นรายกลุ่ม
- กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/กองทุนตามเดิม
- แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปผู้ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
- บูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชน
- จัดสวัสดิการ
- ครอบคลุม/เฝ้าต่อการดำเนินงานของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิก
- ไม่ที่ระเบียบ/กฎหมาย
- ผ่านความเห็นชอบ

พัฒนากร

คณะกรรมการ ศูนย์จัดการฯ

ชาวบ้าน

ขั้นตอนกระบวนการ : การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนภายใต้ภารกิจศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีพัฒนากร/พัฒนาการอำเภอ (จนท.พช) เป็นกลไกสำคัญในฐานะพี่เลี้ยง ผู้ให้คำปรึกษา แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการฯ เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ **คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการเงินทุน วางแผนทางการเงิน และลดหนี้ ปลดหนี้**

บทบาทหน้าที่ของพัฒนากร

01 **ใส่ใจ** : ก่อนที่จะถ่ายถอดแนวคิดแก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พัฒนาการ/พัฒนาการอำเภอต้องศึกษาข้อมูล แนวทางการดำเนินงานตามแนวทางกรมฯ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รวมถึงกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ให้ชัดเจน

02 **สร้างความเข้าใจ** : พัฒนาการ/พัฒนาการอำเภอดำเนินการเผยแพร่แนวคิด แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เต็มเต็มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้นำ/กลุ่ม/องค์กร/ กองทุนการเงินภายในหมู่บ้าน ภาคีการพัฒนาให้มีความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน อันจะทำให้การดำเนินงานขั้นตอนต่อไป เกิดความไว้วางใจและความร่วมมือที่ดีของคนในชุมชน

03 **เอาใจใส่** : ลงพื้นที่ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (กระบวนการบริหารจัดการหนี้) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบถึงปัญหา/อุปสรรค และให้คำแนะนำ รวมถึงเป็นพี่เลี้ยงในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

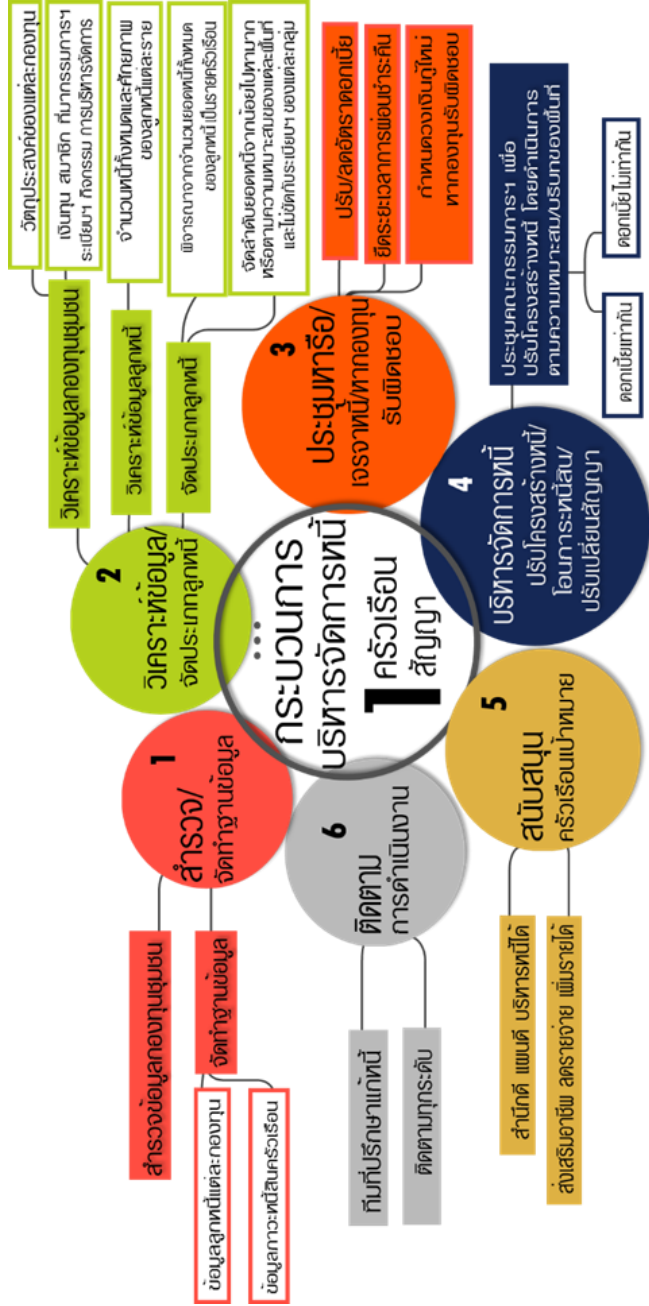
บทบาทหน้าที่ของพัฒนาการอำเภอ

01 กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของพัฒนากร ให้สามารถดำเนินการตามภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

02 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการลงพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำความเข้าใจกับชุมชน นำประสบการณ์จากพื้นที่อื่นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

03 ประสาน/แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี สร้างเครือข่ายการพัฒนาในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และแก้ปัญหานี้สินครัวเรือน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้

การพัฒนาหมู่บ้านชุมชน ขยายผลตามแนวพระราชดำริ

กรมการพัฒนาชุมชนได้ร่วมดำเนินงานโครงการพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2509 เมื่อพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานให้กรมการพัฒนาชุมชนกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์รับผิดชอบกิจกรรมศูนย์ฝึกอบบรมทอผ้าบ้านเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ทรงสร้างขึ้น เพื่อเป็นสถานที่ฝึกอาชีพแก่ราษฎรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการฯ ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (พัฒนากร) ชาย 1 คน หญิง 1 คน ไปประจำปฏิบัติงานในพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษ บ้านเขาเต่า ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเข้าไปร่วมดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ในพื้นที่ ตามที่คณะกรรมการในระดับจังหวัดมอบหมาย โดยใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีภารกิจหลักสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 โดยในแต่ละปีได้มีการพัฒนาหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563) มีหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลฯ ครอบคลุมพื้นที่ 76 จังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 320 หมู่บ้าน มีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ได้แก่ การขยายผลแนวความคิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวพระราชดำริ และการพัฒนาคุณภาพหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลแนวความคิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในพื้นที่โครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการน้อมนำหลักองค์ความรู้ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานมาประยุกต์และปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามวิถีแห่งธรรมชาติในแต่ละพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนกระบวนการ

- 1 พัฒนาการผู้รับผิดชอบหมู่บ้านทูนชุมชนขยายผลฯ ศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักองค์ความรู้ 6 มิติ องค์ความรู้การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8 ประเภท และหลักการทรงงาน 27 ข้อ รวมทั้งถึงกิจกรรมต่าง ๆ
- 2 ค้นหา และระบุทูนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน
- 3 จัดประชุม แก่แกนนำ ผู้นำ กลุ่ม องค์กร และประชาชน ในหมู่บ้าน ทูนชุมชนขยายผลเพื่อทบทวน สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาทูนชุมชนตามแนวพระราชดำริ รวมทั้งกิจกรรมในโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 4 ร่วมกันกับ แกนนำ ผู้นำ กลุ่ม องค์กร และประชาชน ในหมู่บ้านทูนชุมชนขยายผล วิเคราะห์ทูนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน
- 5 สนับสนุนให้มีกิจกรรมบรรจุโครงการ/กิจกรรม ในแผนชุมชน และสนับสนุนขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรม
- 6 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ
- 7 รายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดและอำเภอทราบ ภายในเดือน กรกฎาคม ของทุกปี

ที่มาความสำคัญ

เมื่อปี พ.ศ. 2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสถียรภาพให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน โดยจัดสรรเป็น “เงินขวัญถุงพระราชทาน” สำหรับจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดิน เริ่มต้นกองทุนละ 8,000 บาท และพระราชทานเงินกองทุนแม่ฯ ครั้งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 672 กองทุน เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมาย จากกระทรวงมหาดไทยให้รับผิดชอบการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยมีเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพให้ได้ผลอย่างยั่งยืนด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้านให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่ และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1 เพื่อขยายพลังแห่งความดีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้กว้างขวางขึ้น

2 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการในหมู่บ้าน/ชุมชนด้านความคิด ความรู้ การแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มและความตื่นตัวเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเสถียรภาพเพื่อให้หมู่บ้าน ชุมชนใช้กระบวนการดังกล่าว ให้บรรลุถึงความเข้มแข็งได้อย่างแท้จริง

3 เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ สนับสนุนให้คนทำดี และเสียสละเพื่อหมู่บ้าน/ชุมชน

4 เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างยั่งยืน และพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ภายในและระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน

5 เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อการพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองอย่างยั่งยืน เป็นผลทำให้ปัญหาพื้นฐานของหมู่บ้านชุมชนลดลง

พัฒนาการกับการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กระบวนการที่ 1 พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยวิธีต่อไปนี้

1. คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเป็นอันดับแรก หรือหมู่บ้านที่มีความพร้อมเป็นอันดับถัดไปและต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ประเมินต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินของสำนักงาน ป.ป.ส. 12 ข้อ ดังนี้

1. ผู้นำเข้มแข็ง	7. มีการค้นหาปัญหาเสพติดโดยชุมชนอยู่
2. สมาชิกให้ความร่วมมือ	8. มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขเสพติดที่สอดคล้อง
3. ประชุมหารือเรื่องยาเสพติดสม่ำเสมอ	9. มีประชนมติ เห็นชอบต่อการเข้าร่วมฯ
4. มีกิจกรรมในหมู่บ้านโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง	10. มีการจัดตั้งกองทุนยาเสพติดรองรับ
5. มีมาตรการทางสังคม ประกาศใช้อย่างจริงจัง	11. มีการบูรณาการอย่างเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กร
6. มีกลไกเฝ้าระวัง มอบหมายภารกิจชัดเจน	12. มีกิจกรรมการแสดงผลออกถึงความจงรักภักดี
- บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

บันทึกข้อมูลใน (<http://www.kongtunmae-oncb.go.th>)

2. เตรียมความพร้อมหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อรองรับการพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินตามกระบวนการ 10 ขั้นตอน ดังนี้

3. ดำเนินงานตามโครงการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนกิจกรรมหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามแนวทางที่กำหนด

กระบวนการที่ 2

การตรวจสอบสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยชุดปฏิบัติการ ดำเนินการดังนี้

1. คัดเลือกกลุ่มบุคคลในการให้ข้อมูล ให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้มีส่วนพาทรวมถึงผู้ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก
2. พัฒนาการร่วมชุดปฏิบัติการ ชี้แจงความเป็นมา แนวคิดของ การดำเนินงาน และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบสุขภาพ
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม ตามประเด็นคำถาม ตามแบบตรวจสอบสุขภาพ และตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. พัฒนาการร่วมกับชุดปฏิบัติการ ตรวจสอบความรู้ตามประเด็นคำถามจากผู้ให้ข้อมูล
5. พัฒนาการรวบรวมแบบตรวจสอบสุขภาพ และบันทึกผล ในโปรแกรมผ่านเว็บไซต์ การพัฒนาชุมชน

กระบวนการที่ 3

การติดตามประเมินผล พัฒนาการดำเนินการ ดังนี้

1. ร่วมกับคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ สรุปผลการตรวจสอบสุขภาพ และนำไปพัฒนา ตัวชี้วัดที่ตกลงเกณฑ์
2. ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ฯ สรุปผลการขับเคลื่อนหมู่บ้านตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่คณะกรรมการหมู่บ้านกองทุนแม่ ของแผ่นดินอย่างสม่ำเสมอ
4. ร่วมจัดกิจกรรมของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ทุกครั้ง
5. รายงานผลการจัดกิจกรรมให้จังหวัดทราบ

กลไก การขับเคลื่อนงานกองทุนชุมชน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีบทบาทภารกิจในการเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล โดยทุนชุมชนต้องมีการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญาที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพ รายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีมั่นคง มีความรู้ และวินัยทางการเงินรวมถึงเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ในปี พ.ศ. 2562 สำนักพัฒนาทุนฯ ได้ดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญา ร่วมกับสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยให้อำเภอแต่งตั้ง ทีม **คู่หู คู่คิด “Move for fund team”** เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานทุนชุมชน ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการผู้รับผิดชอบงานทุนชุมชน/พัฒนากรผู้ประสานงานตำบล ประชาชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประชาชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน และ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีภารกิจ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมการตรวจดูสุขภาพทางการเงินกองทุนชุมชนด้วยแบบประเมินธรรมาภิบาล
- 2) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนในชุมชนในการกู้เงินไปประกอบอาชีพ
- 3) ส่งเสริมการบริหารโครงการ บริหารสัญญา และการบริหารหนี้ ด้วย Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน
- 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมเชิงคุณภาพ (ออมสร้างสุข)
- 5) ส่งเสริมกิจกรรมเครือข่ายกองทุนชุมชน
- 6) ส่งเสริมให้สมาชิกครัวเรือนมีการลด ปลดหนี้กองทุนที่กู้ยืม
- 7) เผื่อระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นของกองทุนต่าง ๆ
- 8) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน และส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันการเงินประชาชน
- 9) ติดตามผลการดำเนินงานกองทุนชุมชน

15 เทคนิค

การทำงานกองทุนชุมชน

45

ให้คนสนุกแบบไม่สลับ ให้งานมันจบแบบประสพผลสำเร็จ

เคล็ดลับดี ๆ จากพี่น้องในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในการส่งเสริมให้ชุมชน สามารถเป็นที่พึ่งและแก้ไขปัญหา ให้กับคนในชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานราก มั่นคงต่อไป

1. เน้นย้ำภารกิจ

จัดประชุม/อบรม สร้างความเข้าใจในระเบียบ/แนวทางปฏิบัติ มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

2. ทบทวนระเบียบ แนวทาง สำนวความต้องการสมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3. กำหนดวิธีปฏิบัติ ให้ชัดเจน ประกาศให้ทราบทั้งวาจา/เอกสาร ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

4. ติดตาม ร่วมกับคณะกรรมการหลังการยืมเงิน เพื่อตรวจสอบ

5. ส่งเสริมคณะกรรมการ/สมาชิก การออม จัดทำบัญชีครัวเรือน

6. ส่งเสริม สนับสนุน ให้กลุ่มจัดกิจกรรมลดรายจ่าย จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

7. คณะกรรมการสร้างแรงจูงใจสมาชิก

8. กระจกบานอกเล่าข่าวสาร ให้เห็นกันอย่างทั่วถึง

9. ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมงานอย่างสม่ำเสมอ

10. จัดตั้งเครือข่ายพี่สอนน้อง

11. มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน

ลดดอกเบี้ย มีรางวัลในการเข้าร่วมประชุม

12. ลูกหนี้ที่มีปัญหา ติดตามเป็นรายบุคคลเพื่อหาทางแก้ไขอย่างใกล้ชิด

13. กรณีไม่มีพื้นที่สาธารณะ ประสานขอใช้สถานที่ราชการ พื้นที่สาธารณะอื่น

14. สร้างคณะกรรมการรุ่นใหม่

15. เสริมพลังคณะกรรมการ ถามไถ่ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

บรรณานุกรมภาพ

- Campus Star. (2020). Retrieved from <https://lifestyle.campus-star.com/scoop/77954.html>
- DAA. (2020). Retrieved from <https://www.daa.co.th/en/news/news/item/150>
- Freepik. (2020). Retrieved from <http://freepik.com>
- Illustration. (2020). Retrieved from <https://pixabay.com/th/illustrations>
- Korat Colla. (2020). Retrieved from <https://www.koratcolla.com/หน้าห้องหนังสือกระบพ>
- Marayasthai. (2020). Retrieved from <http://service.christian.ac.th/ncc/Marayasthai/Social/4.html>
- Marketeeronline. (2020). Retrieved from. www.facebook.com/marketeeronline
- Pngtree. (2020). Retrieved from <https://th.pngtree.com>
- The tongz. (2020). Retrieved from http://thetongz.blogspot.com/p/blog-page_19.html/กฎหมาย
- กัลยาณมิตร. (2563). สืบค้นจาก https://kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=11313
- ครูการ์ตูน. (2563). สื่อเด็กปฐมวัย by ครูการ์ตูน. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/99-375354659514456>
- ตำรวจนนท์ (2563). สืบค้นจาก <https://facebook.com/pg/NonthaburiProvincialPolice/>ตำรวจนนท์
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563). ศาล Saiban-in : งานอดิเรกคนญี่ปุ่นนั่งฟังศาลตัดสินคดี ?!! ผู้จัดการออนไลน์.
- พันธมิตรใจเจริญพาณิชย์.(2563) Fainance Magazine.สืบค้นจาก. <https://rabbitfinance.com/blog/take-the-debt>
- ภาคินี เปล่าดีสกุล. (2556) หนังสือส่งเสริมการอ่าน. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด “นิทานสระ”
- สสส.,(2563) Thaihealth, สร้างสุข, สสส., สาระสุขภาพ, สุขภาพ, สุขภาวะ. สืบค้นจาก. <https://www.thaihealth.or.th/>

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2020). สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ/หลักการพัฒนากองทุนเป็นสถาบันการเงินชุมชน เพจ : สำนักงานกิจการยุติธรรม. สืบค้นจาก. <https://www.facebook.com/search/top/?q=%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1>

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2563). สืบค้นจาก. <https://law.sru.ac.th/fault-on-the-property/เพจ>

โสภาส เฟิงเจริญ. (2562). สัมภาษณ์ : นักเงินธนาคาร. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1316438

♥ คณะผู้จัดทำ ♥

ชื่อเอกสาร : คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน

(Community Development Financial Organization Cookbook)

ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายโชคชัย แก้วป่อง

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายทรงพล วิชัยทศคะ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

คณะผู้จัดทำ

นายวินัย สืบทรง

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน

นางสาวฐานิสร์ นันทพัฒน์ปรีชา

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสมร เพชรพรรณ

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวจุฑามาศ ปลายาศรี

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวจิรารัตน์ พัฒนคูหะ

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาววิลาสินี วิชราพันธ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นายโกวิท ยอดวิทยา

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวมยุรี เย็นประเสริฐ

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวพัชรี ศรีสุวรรณ

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นายณัฐพล ปาลิวณิช

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวกนกพรรณ กัลป์ทจร

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวธัญญ์นภัส รัวศิริณยกกรณ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวจิตราณูช เกียรติอดิคร

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวณัฐปภัศ เทียงธรรม

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ออกแบบ/รวบรวม/เรียบเรียง

นางสาวธัญญ์นภัส รัวศิริณยกกรณ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

พิสูจน์อักษร

นางสาววิลาสินี วิชราพันธ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวจิตราณูช เกียรติอดิคร

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ผู้ออกแบบปก

นายสิทธิพงษ์ คงสุา

เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน

เดือนปีที่จัดพิมพ์

พฤษภาคม 2563

จำนวนที่พิมพ์

5,000 เล่ม

ISBN 978-974-458-674-2

จัดพิมพ์ที่ บริษัท พีทีเอส เพรส จำกัด 139 ซอยรามอินทรา 19 ถนนรามอินทรา

แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

จัดพิมพ์โดย

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น ๓
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๐๙๘
www.fund.cdd.go.th